

Luonnonsuojelulainsäädännön uudistus

Aika: maanantaina 25.5.2020, klo 14.00-16.00

Paikka: Skype

Kutsutut: ohjausryhmän jäsenet tai varajäsenet

Hannele Pokka, pj.
Tarja Haaranen

Ympäristöministeriö
Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto

Armi Liinamaa
Mika Honkanen
Marja Kokkonen
Heidi Lettojärvi
Satu Pääkkönen
Miira Riipinen
Timo Tanninen / Tuula Kurikka
Jari Luukkonen
Päivi Lundvall
Tiina Vuoristo
Tiina Sanila-Aikio
Anne Ollila
Teemu Simenius
Anna-Rosa Asikainen
Mikaela Strömberg-Schalin
Bernt Nordman
Kai Kokko
Mikko Kuusinen
Riitta Rönn
Hanne Lohilahti, siht.
Leila Suvantola, siht.
Johanna Korpi, siht.
Pasi Kallio, siht.

Valtiovarainministeriö
Työ- ja elinkeinoministeriö
Maa- ja metsätalousministeriö
Elinkeinoelämän keskusliitto
Uudenmaan ELY-keskus
Kuntaliitto
Metsähallitus – Tanninen liittyi klo 15, Kurikka poistui
WWF-Suomi
Suomen luonnonsuojeluliitto
Metsäteollisuus ry
Saamelaiskäräjät
Paliskuntain yhdistys
Suomen Metsästäjäliitto
Maa- ja metsätaloustuottajien keskusliitto
Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.
Natur och Miljö rf
Helsingin yliopisto (pysyvä asiantuntija)
Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Ympäristöministeriö, johdon tuki
Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto

Asialista

1. Kokouksen avaus, Hannele Pokka, YM

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti kaikki tervetulleeksi.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

3. Jäsenten vaihdokset

Todettiin ohjausryhmän jäsenvaihdokset:

- Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f: varajäsen Anders Portinin tilalle Viktor Harvio
- Ympäristöministeriö: jäsen Saara Bäckin tilalle Tarja Haaranen

4. Luonnon monimuotoisuuden suojelun ja hoidon tukea koskeva HE-luonnos, Johanna Korpi, YM

Johanna Korpi esitteli valmisteilla olevan Luonnon monimuotoisuuden suojelun ja hoidon tukea koskeva HE:n luonnoksen. Valmistelu on käynnistetty huhtikuussa, ja esitys on lausunnolla 8. kesäkuuta asti.

Keskustelussa nostettiin esiin, että asia on Helmi-ohjelman kannalta tärkeä. Samalla on syytä varmistaa, ettei se ole päällekkäinen muiden tukijärjestelmien kanssa, valtiotukisääntely huomioiden.

5. Luonnonsuojelulainsäädännön uudistushankkeen eteneminen, YM

Lainsäädäntöneuvos Johanna Korpi esitteli tiiviisti luonnonsuojelulainsäädännön valmistelua koskevan hankkeen kokonaistilanteen. Hanke etenee aikataulussa.

6. Luonnonsuojelulain toimivuusarvioinnin päivityksen tulokset, Jorma Jantunen, SYKE

Suomen ympäristökeskuksen Jorma Jantunen esitteli luonnonsuojelulain toimivuusarvioinnin (2020) lähtökohdat ja päätulokset.

Arvioinnissa esitettiin noin 65 johtopäätöstä. Jantunen totesi, että myös aiempi 2010 tehty arviointi on yhä ajankohtainen ja lainsäädännössä on kehitettävää. Näitä kehittämistä kaipaavia kohteita ovat mm. uhanalaiset lajit, ekosysteemipalvelut, kytkeytyneisyys, ekologinen kompensatio sekä edistämistä ja kannustimia koskevat näkökulmat. Tämä vaatii myös useiden lakien keskinäisyyden edistämistä. Jantunen korosti tarvetta nostaa ekologiset prosessit sääntelyssä keskeiseen asemaan. Jantunen nosti myös esiin, tulisiko lakiin ottaa esim. luonnon monimuotoisuuden suunnittelujärjestelmää koskevaa uutta sääntelyä tai jopa säätää oma monimuotoisuuslaki.

Keskustelu

Kommenteissa nousivat esiin mm. LSL:n ulkopuolisen sääntelyn merkitys, luonnonharrastuksen rooli, hyväksyttävyyden ja elinkeinojen yhteensovittaminen, saamelaiden asema lainsäädännössä ja luontopaneelin rooli kokonaisuudessa. Kaikkia teemoja ei ole arvioinnissa voitu laajemmalti tarkastella, mutta pyrittiin ottamaan mahdollisuuksien mukaan huomioon.

Keskustelussa nostettiin esiin erillisen monimuotoisuuslain tarve, ja kysyttiin, eivätkö samat asiat voisi sisältyä jo luonnonsuojelulakiin. Laajemminkin keskusteltiin tarpeesta laajentaa

luonnonsuojelulain soveltamisalaa, esim. ekosysteemilähestymistapa huomioiden. Toisaalta korostettiin tarvetta pitää luonnonsuojelulain rajat selkeinä.

7. Projektien tilannekatsaukset

a. Luonnonsuojelulain uudistus, Teemojen käsittelyn tilanne, Riitta Rönn YM

Projektiryhmän I puheenjohtaja Riitta Rönn esitteli LSL-valmistelun teemakäsittelyn päälinjat. Niiden pohjalta tehdyt ehdotukset ovat saaneet kannatusta, mutta osa on aiheuttanut myös kritiikkiä. Ryhmän keskustelu on kuitenkin ollut rakentavaa. Lisäksi kuntien edistämistehtävien kehittämiseen on nimetty oma alatyöryhmä.

KOMMENTIT

Keskustelussa toivottiin mm. ohjausryhmään esitystä lakien rajapinnoista, nostettiin esiin tietojärjestelmien keskeinen merkitys, ja toivottiin ehdotettujen yleislähtökohtien (mm. varovaisuusperiaate ja selvilläolon vaatimus) täsmentämistä jatkovalmistelussa.

b. Rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen ennaltaehkäisy ja korvaaminen, Viljelysvahinkoja koskeva sääntelyehdotus, Tarja Haaranen YM

Projektiryhmän II puheenjohtaja Tarja Haaranen pohjusti viljelysvahinkoja koskevan sääntelyehdotuksen päälinjat, todeten teeman olevan hyvin ajankohtainen. Hanne Lohilahti esitteli tämän jälkeen ehdotuksia tarkemmin, nostaan esiin mm. korvausten harkinnanvaraisuuden, lakiehdotukseen kirjattavan ennaltaehkäisyn merkityksen ja materiaali- ja työvahinkojen ottamisen mukaan korvattaviin asioihin.

KOMMENTIT

Keskustelussa sääntelyn peruskehikkoa pidettiin asianmukaisena, mutta nostettiin esiin kiinteiden arvotaulukoiden ongelmallisuus esim. luomutuotannon osalta, ja toivottiin tapauskohtaisuuden huomion ottamista. Merikotkan osalta ongelmana pidettiin sitä, ettei merikotkan vahinkoja esitetä korvattavaksi. Lisäksi Hanne Lohilahti totesi pyrkimyksenä olevan korvausten maksamisen nopeuttaminen. Kiinteiden taulukoiden osalta todettiin tapauskohtaisen arvioinnin olevan käytännössä vaikeaa mm. resurssisyistä.

c. Ekologisen kompensaation kehittäminen, Työsuunnitelman valmistelun tilanne, Mikko Kuusinen YM

Projektiryhmän III puheenjohtaja Mikko Kuusinen esitteli hankkeen etenemisen pääkohdat ja työsuunnitelman laatimisen tilanteen. Projektissa on pidetty kolme kokousta, ja työsuunnitelman pohjalta työ koostuu projektiryhmän tukena olevista ekologisista asiantuntijoista sekä pilottihankkeista. Kuusinen totesi linjattavia kysymyksiä olevan useita, mm. tavoite ja soveltamisala, ekologinen vaikuttavuus sekä lainsäädännölliset valinnat. Pilottihankkeet kohdennetaan LSL:n mukaisiin poikkeuksiin. Kuusinen nosti lopuksi esiin MTK:n ja Kaivosteollisuuden jättämän kriittisen kannanoton kompensaationhankkeen lähtökohtien osalta.

KOMMENTIT

Keskustelussa kritisoitiin muutaman tahon toimesta etenemistapaa, jota ei pidetty hallitusohjelmassa olevan kirjauksen mukaisena. Hankkeen tulisi edetä ensin pilottien ja arvioinnin kautta, pitäen vapaaehtoiset menettelyt tasaveroisesti lainsäädännön ohella mukana. Toisaalta etenemistapa sai kannatusta ja sitä pidettiin myös hallitusohjelman mukaisena. Työsuunnitelmasta jatketaan vielä keskusteluita.

Lisäksi nostettiin esiin saamelaisten erityisasema, joka edellyttää alueellisesti (poronhoitoalueet) rajattua kompensatiota. Esimerkiksi kaivostoiminnan aiheuttamia ekologisia menetyksiä poronhoitoalueella ei voi kompensoida Etelä-Suomessa.

Todettiin, että kompensaation osalta oikeusturvakysymykset ovat tärkeitä, mutta samalla on huomioitava, että monimuotoisuus heikkenee ja uusia toimenpiteitä tarvitaan. Vaikka vapaaehtoisuus on tärkeää pitää mukana, on huomattava, että sen valvonta on puutteellista.

Todettiin että työ etenee seuraavaksi pilottien valintaan ja niistä toivottiin ehdotuksia myös jäseniltä.

8. Valmistelun tietotuki

Johanna Korpi esitteli lyhyesti koko hankkeen tueksi kytketyn tutkijalähtöisen vaikutusarvioinnin lähtökohdat. Tarkoituksena on kerätä tietoa hankkeen tueksi.

9. Seuraavat kokoukset: 1.9.2020 klo 9-11 ja 27.11.2020 klo 9-11

Ohjausryhmän puheenjohtaja, kansliapäällikkö Hannele Pokka totesi seuraavien kokousten ajankohdat ja kertoi samalla tämän olleen hänen viimeinen kokouksensa, sillä hän jää tehtävästään ennen kesää eläkkeelle.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.55.